

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Oppimisen tuen uudistuksesta

Sivistyshallinnon johtajat ja asiantuntija verkosto 22.4.

Opetusneuvokset Kati Kaplin ja Jukka Vetoniemi

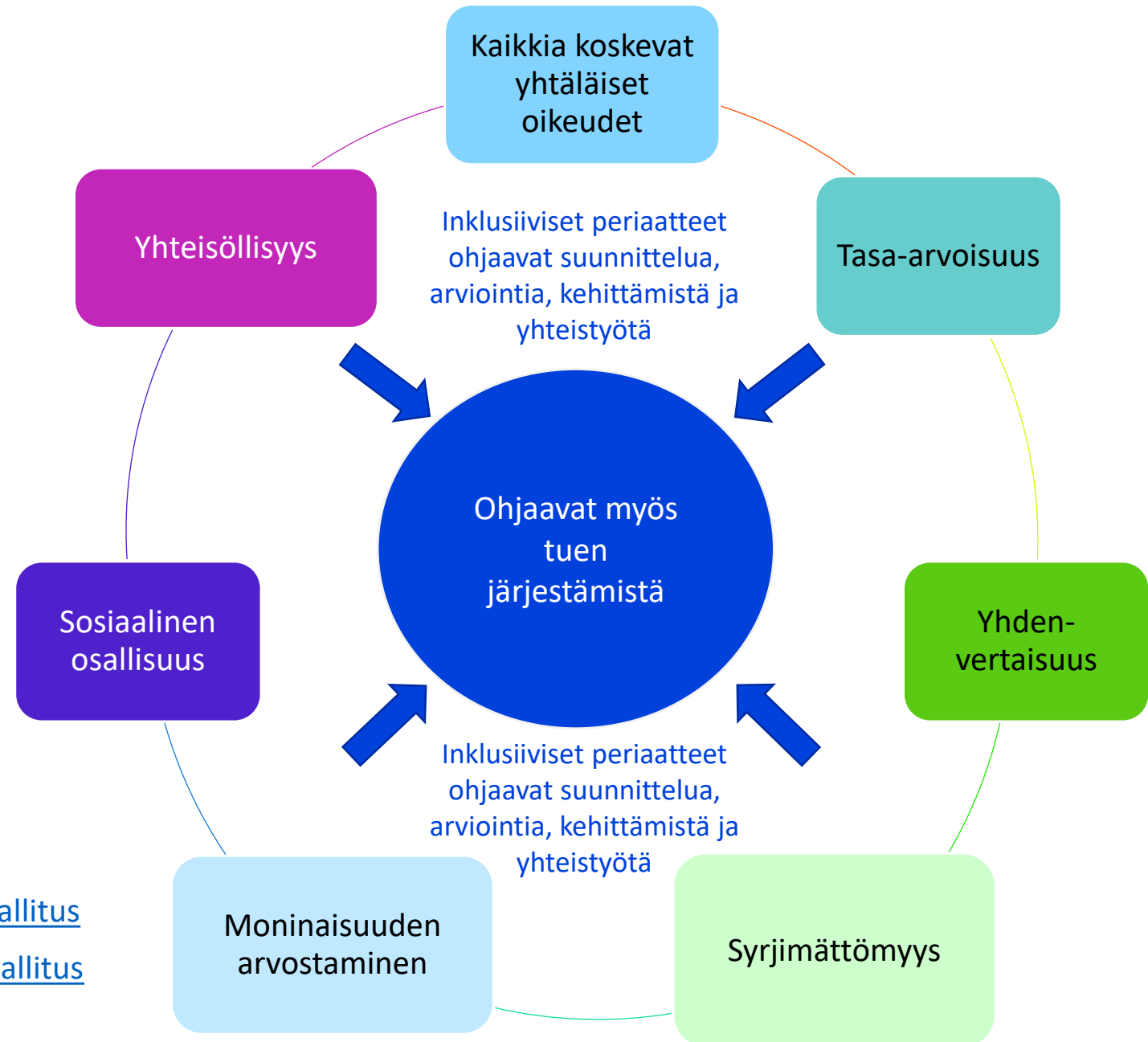

Yleistä toimintakulttuurin kehittämisestä

Yhteiset periaatteet varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle

- Koulutusta järjestetään ja kehitetään yhteisten periaatteiden ja arvopohjan mukaisesti
- Jokaisella on oikeus kuulua ryhmään ja osallistua yhteiseen toimintaan – jokainen voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena yksilönään sekä yhteisön jäsenenä.
- Opetus ja oppimisympäristöt suunnitellaan alusta alkaen oppijoiden oppimista ja osallisuutta tukeviksi

[Inklusiiviset periaatteet esi- ja perusopetuksessa | Opetushallitus](#)
[Inklusio varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa | Opetushallitus](#)

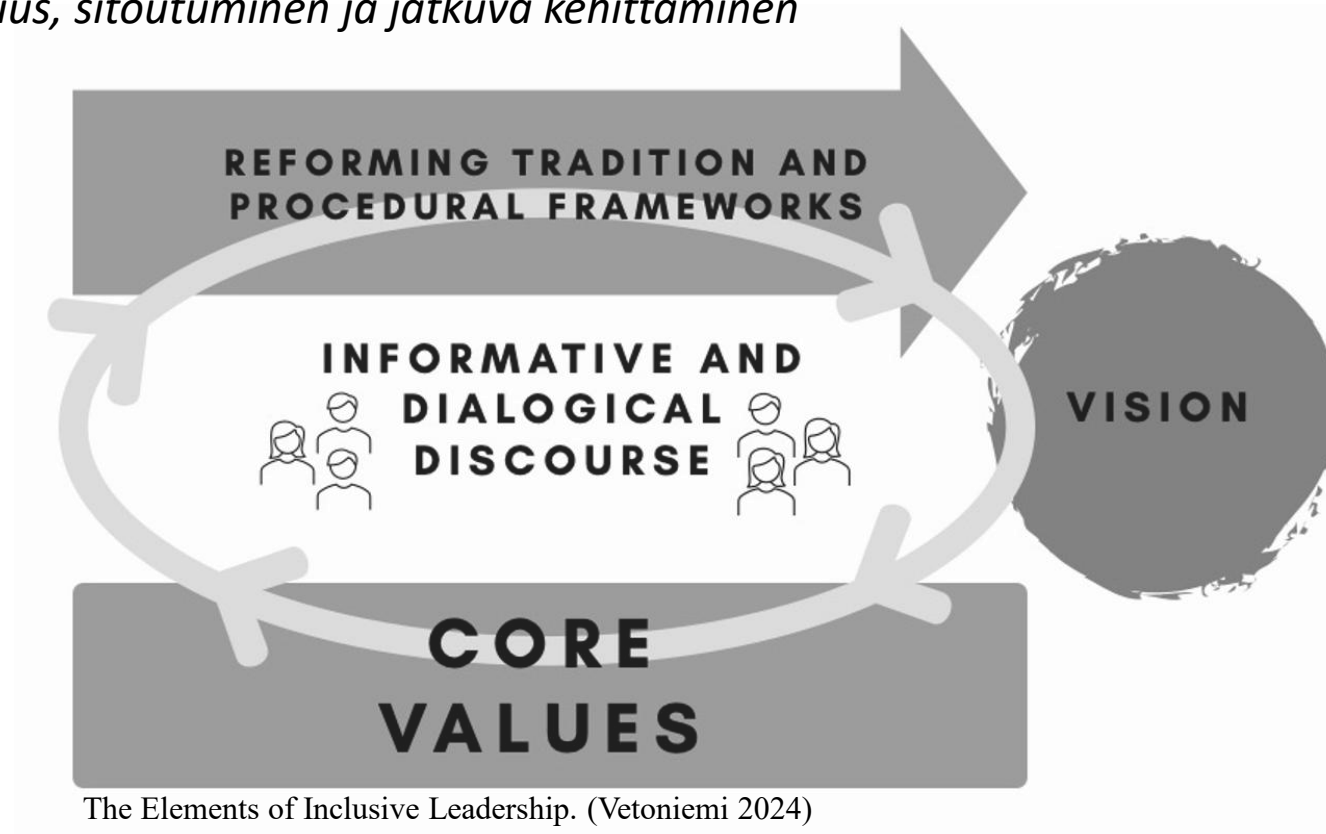
Kohti inklusiivista toimintakulttuuria

Johtamisen ydin

Suunta: yhteinen arvopohja ja visio

Mahdollistaminen: rakenteet & arjen käytänteet, oikein kohdennetut resurssit, osaaminen

Kulttuuri: dialogi, osallisuus, sitoutuminen ja jatkuva kehittäminen

Esiopetus ja siirtymävaiheet

Lapsen esiopetuksessa saamat lapsikohtaiset tukitoimet ja niiden vaikuttavuus ovat ainakin välttämätöntä tietoa

Mikäli lapsella on saanut esiopetuksessa lapsikohtaisia tukitoimia

- henkilökohtaisia apuvälineitä
- tulkitsemispalveluita
- lapsikohtaista avustajapalvelua
- erityisopettajan opetusta säännöllisesti tai kokoaikaisesti pienryhmässä

tämä tulee huomioida lapsen siirtyessä perusopetukseen.

Oppilaskohtaisten tukitoimien tarve arvioidaan siirtymävaiheessa ja tuen toteuttaminen suunnitellaan yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

(Lähde: Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet)

Tuen jatkumon varmistamiseksi tarvitaan muutakin kuin välttämättömän tiedon siirtämistä

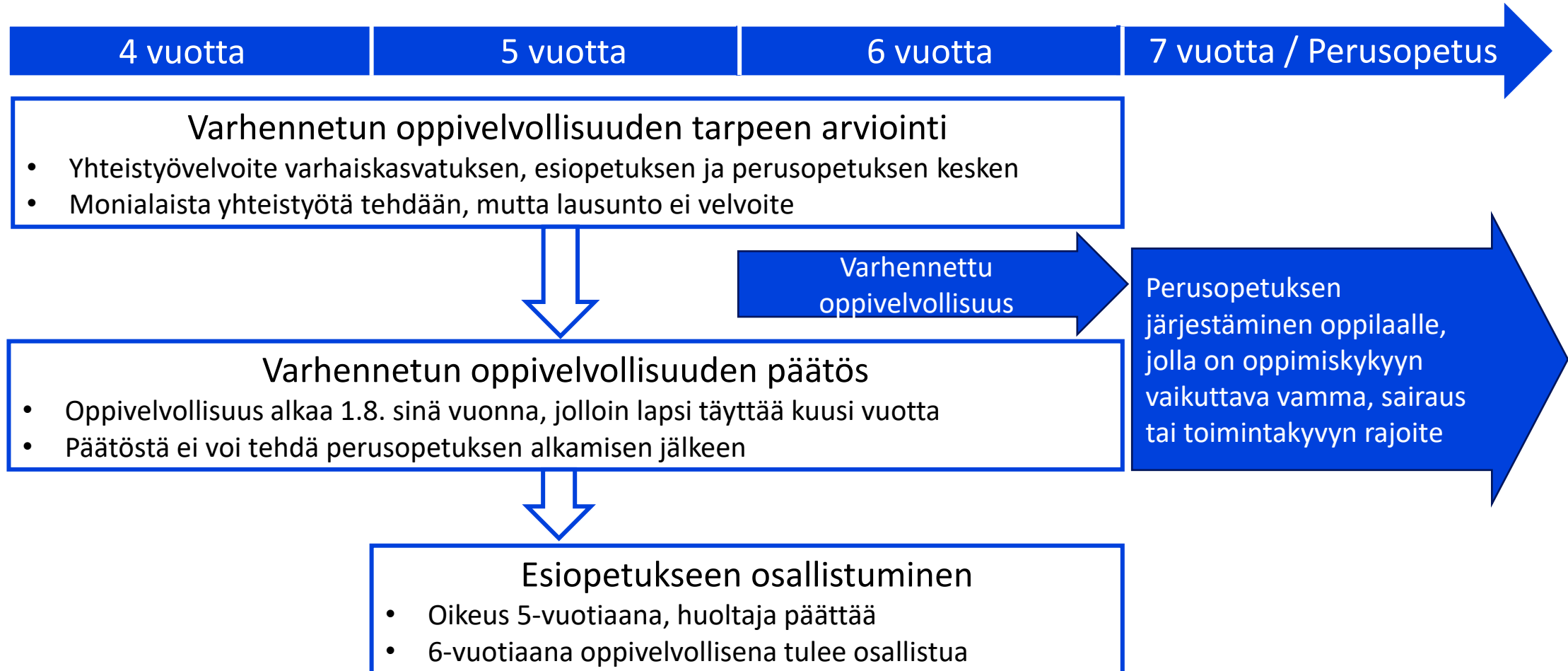
- Lähtökohtana on, että **opettajat sekä muu henkilöstö tuntevat oppimisen polun eri vaiheet, niiden keskeiset tavoitteet, ominaispiirteet ja käytännöt.** → Laadukkaan opetuksen perusta
 - Esiopetuksen, muun varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstön yhteistyöllä **opetussuunnitelmien laatimisessa, paikallisessa suunnittelussa ja kehittämisessä** edistetään varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen laatua.
 - On tärkeää, että varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen henkilöstöllä on myös mahdollisuus tutustua toistensa toimintaan ja oppimisympäristöihin käytännössä. Lasten oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukemiseksi **tulee opetuksen ja tuen käytäntöjen olla yhdenmukaisia.**

(Lähde: Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet)

Varhennetun oppivelvollisuuden tarpeen arvioinnin ja päättämisen keskeiset periaatteet 1.8.2026 alkaen

- Varhennetun oppivelvollisuuden tarpeen arvioinnissa
 - **tulee tehdä yhteistyötä perusopetuksen kanssa**
 - tehdään monialaista yhteistyötä, mutta päätös voidaan tehdä ilman psykologista tai lääketieteellistä lausuntoa
- **Pidennetyn oppivelvollisuuden päätökset muutetaan varhennetun oppivelvollisuuden päätökseksi 1.8.-31.8.2026 välisenä aikana**, jos lapsi jatkaa esiopetuksessa.
 - KOSKI-palvelusta kerätään valtionosuusrahoituksen laskentaan 9/2026 *varhennettu oppivelvollisuus + tukea koskeva päätös*
 - Varhennetun oppivelvollisuuden päätöksen saaneelle lapselle tulee tehdä lapsikohtaiseen tuen tarpeen arviointiin perustuen tukea koskeva päätös esiopetukseen. **Päätöksessä tulee päättää ainakin erityisopettajan opetuksesta säännöllisesti tai kokoaikaisesti.**

Varhennettu oppivelvollisuus lapselle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

Hallintopäätökset oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuesta sekä esiopetuksen poikkeavasta järjestämisestä

- Tukea koskeva päätös (perusopetuslaki 20 f §)
- Päätös varhennetusta oppivelvollisuudesta (oppivelvollisuuslaki 2 §)
- Päätös erikoissairaanhoidossa potilaana olevan lapsen esiopetuksen järjestämisestä (perusopetuslaki 4 a §)
- Päätös esiopetuksen järjestämisestä poikkeavasti (perusopetuslaki 18 §)
- Päätös perusopetuksen aloituksen aikaistamisesta/myöhentämisestä (perusopetuslaki 27 §)
- Päätös muusta opetuspalvelusta (perusopetuslaki 31 §)
- Päätös opetukseen osallistumisen edellyttämistä palveluista ja apuvälineistä (perusopetuslaki 31 §) - *tehdään vain tilapäisestä tarpeesta, muuten tukea koskeva päätös (perusopetuslaki 20 f §) lapsikohtaisista tukitoimista*

Opetuksen järjestäjä vastaa päätösten teosta hallintolain mukaisesti.

Lisätietoa: [Hallintopäätösprosessi: Tukea koskeva päätös tai päätös esiopetuksen poikkeavasta järjestämisestä](#)

Perusopetus

20 i § tarpeen arvioinnin ja päättämisen keskeiset periaatteet

- Pidennetyn oppivelvollisuuden päätös muutetaan PoL 20 i §:n mukaiseksi päätökseksi 1.8.-31.8.2026 välisenä aikana.
- Oppilaalle, jonka opetus päätetään järjestää PoL 20 i § päätöksen mukaisesti, tulee tehdä oppilaskohtaiseen tuen tarpeen arviointiin perustuen tukea koskeva päätös erityisopettajan opetuksesta oppilaskohtaisena tukitoimena sekä perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman perusteista poikkeamisesta (20 h §)
- Jos oppilas ei kykene opiskelemaan oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen vuoksi oppiaineittain, voidaan oppilaan opetus järjestää toiminta-alueittain.
- Jos oppilaan tuen tarvetta arvioitaessa päädytään siihen ettei oppilaan opetusta järjestetä PoL 20 i § mukaisesti, tulee tämä kirjata oppilaan tukea koskevaan päätökseen.

Perusopetuksen järjestäminen 20 i § mukaan oppilaalle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

6 vuotta

7 vuotta / Perusopetus

Varhennettu oppivelvollisuus

Varhennetun
oppivelvollisuuden päätös

Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

Tukea koskevassa päätöksessä
(20 f §) päätetään

Oppiaineittain järjestettävä opetus (20 i §)

- Oppilaskohtaisena tukitoimena erityisopettajan opetus (20 c §)
- Perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeaminen (20 h §) [rahoituskerroin 2,75]

TAI

Toiminta-alueittain järjestettävä opetus (20 i §)

- Oppilaskohtaisena tukitoimena erityisopettajan opetus (20 c §) [rahoituskerroin 4,76]

Tietoa ja tapahtumia

Opetushallituksen tukimateriaalit oph.fi -sivustolla

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetus/oppimisen-ja-koulunkaynnin-tuki>

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/esiopetus/oppimisen-ja-esiopetukseen-osallistumisen-tuki>

Tukimateriaaleja mm.:

- [Hallintopäätösprosessi: Tukea koskeva päätös | Opetushallitus](#)
- [Pidennetty ja varhennettu oppivelvollisuus | Opetushallitus](#) (sis. Pol 20 i §)
- [Oppiaineen oppimäärän rajaaminen | Opetushallitus](#)
- [Perusopetuksen tuen mallilomakkeet ja prosessikuvaukset | Opetushallitus](#)

Tukimateriaaleja mm.:

- [Hallintopäätösprosessi: Tukea koskeva päätös tai päätös esiopetuksen poikkeavasta järjestämisestä | Opetushallitus](#)
- [Pidennetty ja varhennettu oppivelvollisuus | Opetushallitus](#)
- [Esiopetuksen tuen mallilomakkeet ja prosessikuvaukset | Opetushallitus](#)

Sivustoilta löytyy tukimateriaalien lisäksi kootusti tietoa oppimisen tukeen liittyvistä Opetushallituksen koulutuksista, blogeista ja uutisista.

Tulevat infotilaisuudet 2026

Oppimisen tuessa ajankohtaista -infotilaisuus

- **Ma 4.5.2026 14.00–15.30** aiheena opiskeluhuollon monialainen yhteistyö ja hyvinvoinnin edistäminen esi- ja perusopetuksessa.

[Oppimisen tuessa ajankohtaista - Purje-Seglet -verkoston infotilaisuus](#)

- **Ma 1.6.2026 klo 14-15.30** aiheena Opetushallituksen oppimisen tuen mallilomakkeisiin tehdyt päivitykset sekä uudet lisäVALO- ja JOPO-mallisuunnitelmat

[Infotilaisuus: Opetushallituksen mallilomakkeet esi- ja perusopetukseen - päivitykset ja uudet lomakkeet](#)

- **Tulossa: 20.8.2026 klo 14-16** infotilaisuus. Aiheena mm. Tuen päivitetty mallilomakkeet, varhennettu oppivelvollisuus ja Pol 20 i §, liikunnallinen elämäntapa ja osaamistakuu tukemassa oppimista ja koulunkäyntiä sekä ajankohtaista Koski-palvelusta ja valtionosuuksiin liittyvästä tiedonkeruusta.

Purje-Seglet -verkosto

- Opetushallituksen koordinoima varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen oppimisen tuen verkosto

Purje – Seglet -verkoston tavoitteena on

- valmistautua tukea koskeviin lainsäädännön ja opetussuunnitelmien muutoksiin.
- kehittää kansallisesti ja paikallisesti tuen järjestämisen käytäntöjä varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa.
- tarkastella paikallisesti voimassa olevia tuen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin liittyviä rakenteita, prosesseja ja yhteistyön muotoja.
- jakaa paikallista osaamista ja hyviä käytäntöjä.

Kaksikielisen verkoston jäsenet vastaavat organisaatiossaan varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa järjestettävän tuen koordinoinnista ja kehittämisestä

<https://www.oph.fi/fi/kehittaminen/purje-varhaiskasvatuksen-esiopetuksen-ja-perusopetuksen-oppimisen-tuen-verkosto>

[Johtamisen foorumi – Perusopetuksen johtamisen ja kehittämisen paikka](#)